

Verslag

Provincie Utrecht

We-Energy Game

Houten

Introductie

De energietransitie is de grootste politieke en maatschappelijke uitdaging van ons tijdperk, maar nog niet alle politici, bestuurders, bedrijven en inwoners zijn doordrongen van dit feit. Gemeenten zijn al goed op weg om hun opgave in kaart te brengen en acties uit te voeren om mee te gaan in de transitie, maar er kunnen nog meer en betere stappen gezet worden. In dit rapport zijn de resultaten van het gespeelde spel te vinden.

Provincie Utrecht

De provincie Utrecht kent u als het hart van Nederland, centrum van verkeer, vervoer, bedrijvigheid en cultuur. Maar als provincie is het ook een veelzijdige organisatie met een politiek bestuur en ruim 700 ambtenaren die zich iedere dag inzetten voor een gezond milieu, een goed onderhouden wegennet, natuurbehoud, toereikende gezondheidszorg, een veelzijdig cultuuraanbod en een vitaal bedrijfsleven. De provincie vormt de bestuurlijke schakel tussen de rijksoverheid en de gemeenten in de provincie en heeft daarmee belangrijke taken op het gebied van coördinatie, planning en visie.

Houten

Het spel werd aan vier tafels gespeeld met de gemeenteraad. Tijdens het spelen werd er geluisterd naar de gesprekken tussen de deelnemers en gekeken hoe zij omgaan met de verschillende rollen en belangen van actoren in de energietransitie. Met name de discussies die ontstonden tijdens het nemen van beslissingen rondom het energieneutraal maken van Schalkwijk en Houten waren hierbij interessant.

We-Energy Game

De We-Energy Game is een Serious Game die de discussie over de energietransitie opgang brengt en bewustwording bij de spelers creëert over de opgave van de energietransitie. Dit door het plaatsen van duurzame energiebronnen op een kaart van de betreffende lokale dorp of stad. De spelers kunnen de volgende rollen vertegenwoordigen: Mensen, Planeet, Winst, Balans, Wetgeving en Productie. Het spelen van de duurzame energiebronnen heeft effect op de score van iedere rol, door samen te werken moet er een totaal hoeveelheid punten worden behaald.

Resultaten Discussie

Het spel start met een ronde waarin iedereen eerst individueel speelt en alleen kijkt naar het initiëren van lokale energie-initiatieven die het meeste voordeel voor hun eigen rol oplevert. De spelers leren zo hun rol kennen en maken kennis met dynamiek van het spel. We beginnen met het energieneutraal maken van Schalkwijk. Er wordt al snel ontdekt dat het op deze manier lastig is om gelijk op te trekken en iedereen tevreden te houden.

We hebben deze avond een primeur: een tafel bedenkt dat ze de overproductie van het eerste spel, mee kunnen nemen naar het tweede spel. Dit beschouwen ze als inkoop uit het buitengebied en hierdoor kan de score die ze moeten behalen met tien punten omlaag. Dit thema speelde bij meer tafels. Er wordt vaak geprobeerd om het eerst binnen de bebouwde kom op te lossen met verschillende maatregelen maar daarna is toch echt het buitengebied nodig om voldoende energie duurzaam te produceren. Zon op dak is gewoon niet genoeg en werkt niet voor de balans op het netwerk.

Windmolens scoren in het spel nu vrij slecht voor de mensen. Als deze van coöperaties zouden zijn, zou die score wel eens anders kunnen zijn. De score van de efficiëntie kaart wordt ook besproken. Het vertrouwen wordt geuit dat er in de toekomst nog betere technieken zullen zijn om efficiënter met energie om te gaan. We kunnen onze huizen dan nog beter isoleren en elektrische apparaten zijn dan nog zuiniger. Maar, deze innovaties moeten dan ook beschikbaar zijn voor mensen met een kleinere portemonnee. Dit is nu vaak nog niet het geval. De energieprijis mag daarnaast niet leidend zijn in het sturen van gedrag. Het is niet eerlijk als alleen mensen met grotere financiële armslag kunnen investeren in energiezuinigheid en vervolgens kunnen besparen op de energierekening.

Uitdagingen

Tijdens de plenaire discussie wordt door een tafel opgemerkt dat het spelelement bij hen eerst de overhand had en dat ze hierdoor zicht op het probleem misten. Bij nader inzien bleek dit volgens hen eigenlijk precies te zijn zoals dit in de praktijk ook te gaan. Door de waan van de dag, waarin alles snel moet, is er weinig tijd om rustig na te denken of te reflecteren. Het overzicht ontbreekt in het echt ook, de energietransitie is echt heel complex. Bestuurders moeten moeilijke beslissingen nemen.

- **Wetgeving:** Er wordt gezegd dat wetgeving soms nog achterloopt. Er kan nu bijvoorbeeld bij nieuwbouw niet worden geëist dat er zonnepanelen op de daken worden geïnstalleerd.
- **Transport:** Een andere uitdaging is transport; de kaarten gft en mais wkk trekken ook goederenstromen aan. Hier moet niet alleen een infrastructuur voor komen maar voor deze lokale energie initiatieven is ook energie nodig om de grondstoffen te vervoeren naar de plaats waar deze worden omgezet in energie. Hier moet echt rekening mee worden gehouden in gemeentelijk beleid.
- **Balans:** Een andere uitdaging, en tegelijkertijd een kans is de balans op het netwerk. Zon- en windenergie worden geproduceerd in pieken en er wordt gehoopt dat deze pieken kunnen worden opgevangen met een smart grid. We zouden gebruik moeten maken van overproductie door apparaten dan in te schakelen. En we zouden ook zoiets als middagstroom in kunnen gaan voeren of flexibele stroomtarieven.

Uitkomsten & Ondersteuning

Houten

Uit de discussie kwam een top 3 uitdagingen naar voren die hieronder te zien zijn. De We-Energy Game werkt samen met diverse projecten om u te ondersteunen bij deze uitdagingen. Per uitdaging vindt u deze projecten die u kunnen helpen met de energietransitie. Alle projecten, inclusief de We-Energy Game, zijn onderdeel van het lectoraat Communication, Behaviour and the Sustainable Society van de Hanzehogeschool.

Balans

We-Energy Tool
Het vervolg van de We-Energy Game. Aan de slag met werkelijke gegevens in eigen omgeving.

Transport

We-Energy Tool
Het vervolg van de We-Energy Game. Aan de slag met werkelijke gegevens in eigen omgeving.

Wetgeving

We-Energy Game Regiosessie
zorgt voor nieuwe inzichten en gezamenlijke ideeën.

Meer weten? Kijk op de website of neem contact op!

we-energy.eu/projecten

m.przybyla@pl.hanze.nl